

Medlemsbrev

oktober 2012

Kulturnatten i København

Fredag d. 12. oktober var der fint besøg fra det nyåbnede Fængselsmuseum i Horsens, der på godt 4 måneder har haft over 30.000 besøgende.

Museumsdirektør Anne Bjerrekær fra Museum Horsens medbragte øksen og skafottet, som den 8. november 1892 blev anvendt i Statsfængslet i Horsens til den sidste henrettelse i Danmark i fredstid.

Kongerigets Skarpretter Theodor Svestrup henrettede med et enkelt hug af den tunge økse den 29-årige Jens Nielsen, der var dømt til døden for overfald på en fængselsbetjent. Det skete en tidlig morgenstund i fængslets vestre gård under overværelse af 200 andre fanger, der – til skræk og advarsel – var kommanderet til at overvære henrettelsen.

Anne fortalte Københavnerne den drabelige og sørgelige historie om Jens Nielsen, og hun fik dem til at gyse lidt over dødsstraffen, der først blev afskaffet i Danmark i 1930, dog genindført i 1945 – 1950.

Museet på Københavns Fængsler leverede en flot udstilling med fokus på legetøj, magtmidler og uniformer gennem tiderne. Nytorvs Fængsel havde besøg af lidt over 2.200 kulturnatsgæster i løbet af aftenen!

Fårhuslejren 1945-1949

Frøslevlejrens Museum har haft besøg af tidligere fængselsbetjent Hans Nielsen, som har gjort tjeneste i Faarhus fra 1945 til 1949, da lejren fungerede som straffelejre for landssvigere.

Årsagen til Hans Niensens besøg var, at museet i forbindelse med åbningen af en permanent udstilling om Fårhuslejren til februar 2013 optager en film, hvor tidligere aktører interviewes om deres oplevelser i lejren, der som bekendt lå umiddelbart nord for den dansk-tyske grænse.

Den nye udstilling om Fårhuslejren vil tage udgangspunkt i det omfattende værk "Straffelejren" af Henrik Skov Kristensen, som er vi har anmeldt i nyhedsbrev fra februar 2012.

Fårhuslejren er i øvrigt emnet, når Henrik Skov Kristensen mandag den 18. marts 2013 holder foredrag i tilknytning til generalforsamling i Fængselshistorisk Selskab

Lokale fængselshistoriske samlinger

Mange medier påstår, at nutidens unge er historieløse. Hvis der er noget om snakken, må det skyldes, at vi "gamle" har forsømt at samle værdifulde minder, klenodier og historier, opbevare dem og frem for alt fortalt dem videre til vore børn og unge, så de har haft mulighed for at sætte nutiden og udviklingen i perspektiv.

I fængselsvæsenet er vi bestemt ikke historieløse! Vi har i hovedparten af vore fængsler frivillige og engagerede mennesker, der af al magt forsøger at samle, værne, nedskrive, katalogisere, udstille og fortælle.

Alle fængsler er unikke og har unikke historier at fortælle om både bygninger, personale, regler og procedurer. Det er spændende og ofte sørgelige historier, men mange er også fyldt med humor fra fængslernes lukkede og anderledes verden.

I Fængselshistorisk Selskab forsøger vi efter bedste evne at samle og holde et vist overblik. Derfor er vi meget glade for alle lokale initiativer, der deles med os. Senest har vi med tak modtaget et omfattende materiale fra museet ved Statsfængslet Møgelkær. Her er blot et enkelt eksempel.

De Hvide Busser ankommer til Møgelkær med fanger fra Kz-lejrene:

Opholdet varede kun 9 dage (fra den 21. – 30. april 1945). Det var et sundhedstjek og en tiltrængt pause, så de kunne få kræfter til at klare turen videre til Sverige.

En del af aftalen mellem Heinrich Himmler og Folke Bernadotte var, at ingen krigsfanger måtte løslades i Danmark, og at Gestapo skulle stå for lejrens ydre bevogtning. Mange benyttede dog opholdet i Møgelkær til at undvige, hvilket var til stor irritation for Gestapo!

Folke Bernadotte

Heinrich Himmler

Nyt Ret- og Strafmuseum i Faaborg

Den 12. oktober slog Øhavsmuseet dørene op for en gennemrenoveret udstilling i Faaborgs gamle Ting- og Arresthus fra 1840. Arresten lukkede i 1989, og blev indrettet som museum i 1995.

I 2007 blev også retssalen i Faaborg overflødig, hvilket gjorde det muligt at tænke retssalen med ind i museet, som nu har ændret navn til "Ret- og Strafmuseet".

Den oprindelige udstilling i arresten er taget helt ned, og forløbet er gennemgribende ændret. Målet er at give publikum et indtryk af, hvad det er for nogle vilkår arresteranter har. Der er taget udgangspunkt i situationen, som den er i dag, og der er mulighed for at høre interviews med både indsatte og pårørende.

Museet i Faaborg trækker selvfølgelig også tråde længere tilbage i historien. For eksempel er arrestforvarerens tidligere bolig blevet genskabt for at belyse det specielle forhold, at arrestforvareren i Faaborg havde bopæl i arresthuset helt frem til 1982. Desuden bliver den gamle retssal inddraget i udstillingerne.

For børnene er der lavet særlige tekster i udstillingen, og der er skabt et computerspil, der bygger på figurerne "Roger og Åge", der kendes fra flere børnebøger af Jim Højbjerg og Oliver Streich. Der bliver også lanceret en applikation til brug for smartphones. Den vil give mulighed for at følge i forbryderen Storm Niensens fodspor i Faaborg i 1906. Lidt senere på året bliver der lanceret et rollespil, som også kommer til at fungere som et undervisningstilbud til folkeskolens ældste klasser.

Udstillingen har åbent hver dag kl. 11.00 – 15.00 fra den 13. oktober 2012.

Se mere på [Ret- og Strafmuseet](#).

